

Çok değerli okuyucularımız,

Dergimizin 2018 yılı ikinci sayısında bilimsel araştırmaları ve tek derlemeyi sizlerle paylaşmaktan aynı zamanda bilimsel bir platformda sizlerle buluşmaktan gurur duymaktayız.

Bu sayıdaki paylaşımlarımız 12 araştırma ve bir derleme makaleden oluşmaktadır. İlk araştırma, Damla ŞAHİN BÜYÜK, Aynur ÇAKMAKÇI ÇETİNKAYA, Dilek ÖZMEN, Ali TAYHAN ve Fatma UYAR'ın "11-12 Yaş Grubu Çocukların Ağız ve Diş Sağlığı Konusundaki Bilgi ve Davranışlarının Değerlendirilmesi" isimli çalışması olup hemşireliğin klinik alanına ve akademiye yeni bilgiler kazandırmak amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma 744 öğrenci ile gerçekleştirilmiş ve çocukların ağız ve diş sağlığına ilişkin bilgi, davranış ve uygulamalarının literatürdeki diğer çalışma sonuçları ile benzerlik gösterdiği saptanmıştır. Çocukluk döneminde verilecek olan etkili bir ağız diş sağlığı eğitiminin bireylerde olumlu sağlık davranışı geliştirmeye katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

İkinci araştırma makalesi; Gizem GÜNEŞ ve Zekiye KARAÇAM'ın "Doğum Sonu Dönemdeki Kadınların Vajinal Muayene Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma" isimli çalışmasıdır. Aydın'daki bir devlet hastanesindeki 10 kadın ile gerçekleştirilen araştırma verileri beş ana temada toplanmış ve sonucunda, kadınların vajinal muayene sırasında daha çok korku ve acı hissettikleri, sağlık profesyonelinin cinsiyetinin ve davranışlarının bu deneyimi etkilediği, cinsel şiddet öyküsünün vajinal muayene deneyimlerini olumsuz etkilediği bulunmuştur.

Üçüncü çalışma; Tülay KUZLU AYYILDIZ, Hülya KULAKÇI ALTINTAŞ ve Funda VEREN'in "Ortaokul Öğrencilerinde Problem Çözme Becerileri ve Sosyal Destekle Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasıdır. Tanımlayıcı-ilişki arayıcı tasarımdaki araştırma, ergenlerin problem çözme becerileri ile sosyal destek algıları arasındaki ilişkiyi ve bunları etkileyen diğer faktörleri incelemek amacıyla Zonguldak ilinde farklı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 4267 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin önem verdiği sosyal desteğin arttıkça, problem çözme becerilerinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Dördüncü çalışma, Selma SABANCIOĞULLARI, Emine USLU KOL, Alper Tugay ARSLANTAŞ, Fatih TOĞANTEMUR ve Ferda ÜLKER'in "Hemşirelerin Etik Karar Verme Düzeyi ile Profesyonel Benlik Kavramları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" isimli araştırmasıdır. Tanımlayıcı ve ilişkisel olarak bir üniversite hastanesinde çalışan 358 hemşire ile gerçekleştirilen araştırmada, hemşireler etik sorunlar karşısında çoğunlukla etik ilkeleri dikkate alarak düşünmekle birlikte, etik karar verirken çevresel faktörlerden de etkilendikleri ve hemşirelerin özellikle mesleki tutum ve beceri düzeylerinin etik karar verme süreçleri ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Beşinci araştırma, Deniz ARSLAN, Ulviye AYSEVER, Sevdije DENİZ, Sibel PÜLLÜ ve Özlem UĞUR'un "Kemoterapi Tedavi Merkezine İlaç Tedavisi İçin Gelen Hastalarda Ekstravazasyon İnsidansı ve Nedenleri" başlıklı çalışmasıdır. Kesitsel ve tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma, bir üniversite hastanesinin gündüz tedavi merkezinde ve çalışma intravenöz girişim sonrası ekstravazasyon gelişmiş tüm hastalarda gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak 17 ekstravazasyon olayı saptanmış; ekstravazasyon gelişme insidansı %0.22 olarak bulunmuştur. Hastaya ekstravaze olan ajanların tamamının vezikant tipte ilaç olduğu, hastalarda geç tipte reaksiyon oluşturduğu; hastalarda ekstravazasyona bağlı olarak tamamında kızarıklık, şişlik ve pullanma oluştuğu görülmüştür.

Altıncı araştırma makalesi, Nur TEKE ve Selda ARSLAN'ın "Kırsal Alanda Yaşayan Hipertansiyonlu Bireylerin İlaç Tedavisine Uyum Özetkililik Düzeyleri ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" isimli araştırmasıdır. Tanımlayıcı kesitsel türde yapılmış çalışma, Kardiyoloji Polikliniğine başvuran hipertansiyonu olan 235 birey ile yapılmıştır. Kırsal kesimde yaşayan hasta grubunun ilaç tedavisine uyum düzeylerinin yüksek olduğu ve bazı değişkenlerden etkilendiği belirlenmiştir.

Yedinci çalışma, Aysun ÜNAL ve Şeyda SEREN İNTEPELER'in "Pediatrik Birimlerde Elektronik Tıbbi Hata Raporlama Sistemi ve Hasta Güvenliği Uzaktan Eğitim Programını Kullanan Hekim ve Hemşirelerin Deneyimleri" başlıklı çalışmasıdır. Tanımlayıcı nitel araştırma tasarımına uygun olarak, bir üniversite hastanesinin tüm pediatrik birimlerinde yedi hemşire, altı hekim olmak üzere toplam 13 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Hata raporlama sistemine ilişkin teknik donanım ve kullanım ile "farkındalık", "uzaktan eğitim programına ilişkin kapsam" ve "yeterlilik" ile "yeni bilgi" olmak üzere dört ana tema belirlenmiştir. Kullanılan iki sistemin de kurumsal düzeyde ve kurumlararası boyutta yaygınlaştırılabileceği ve daha etkili olay raporlamaların yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Sekizinci araştırma, Burcu SELVİ ÇALIŞKAN ve Serap BALCI'nın "Resim Yöntemi ile Ev Kazaları Risklerinin ve Alınan Önlemlerin Belirlenmesi" başlıklı çalışmasıdır. Tanımlayıcı tipteki araştırma, İstanbul Üsküdar Ferah Aile Sağlığı Merkezine kayıtlı olan 282 anne ile yapılmıştır. Ev kazası türlerinin tamamına yakınının düşme olduğu ve kazaların yarısından fazlasının salonda gerçekleştiği, annelerin kaza risklerini bilmelerine rağmen uygulamaya yansıtma konusunda yetersiz oldukları bulunmuştur.

Dokuzuncu araştırma makalesi, Hüsnüye ÇALIŞIR, Seher SARIKAYA KARABUDAK, Pelin KARATAŞ, İfakete MEŞEALAN ve Ayşe Fahriye TOSUN'un "Serebral Palsili Çocuğu Olan Annelerin Aile Yükü ve Umutsuzluk Düzeyleri" başlıklı araştırmasıdır. Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma bir üniversite hastanesinin çocuk nöroloji polikliniğinde takip edilen 59 serebral palsili çocuğun anneleriyle gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, serebral palsili çocuğu olan annelerin yüklerinin yüksek, umutsuzluk

düzeylerinin ise düşük olduğu, ayrıca annelerin aile yükleri artarken umutsuzluk düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir.

Onuncu çalışma, Dilek YILMAZ, Fatma DÜZGÜN, Derya UZELLİ YILMAZ, Esra AKIN KORHAN ve Yurdanur DİKMEN'in "Dahili Kliniklerde Görev Yapan Hemşirelerin Etik Duyarlılıklarının ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi: Üniversite Hastanesi Örneği" isimli çalışmasıdır. Bir üniversite hastanesinin dahili tanımlayıcı olarak 100 hemşire ile gerçekleştirilen bu çalışmanın sonucunda, hemşirelerin etik duyarlılıklarının orta düzeyde olduğu, hemşirelerin çalışma yılı ve herhangi bir mesleki derneğe üye olma durumunun ahlaki duyarlılıklarını etkilediği saptanmıştır.

Onbirinci araştırma, Öznur ERBAY ve Öznur USTA YEŞİLBALKAN'ın "Multiple Sklerozlu Hastalarda Hastalık Modifiye Edici İlaç Tedavisine Uyumu Etkileyen Faktörler" başlıklı çalışmasıdır. Tanımlayıcı türdeki bu araştırma Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Nöroloji Anabilim Dalı MS polikliniğinde, 198 MS hastası ile yürütülmüştür. Araştırmada, MS hastalarının ilaç tedavisine uyumu düşük olarak bulunmuş ve bunu etkileyen bazı sosyal, fiziksel ve bilişsel nedenlerin olduğu sonucu elde edilmiştir.

Onikinci ve son çalışma, Burcu AKPINAR SÖYLEMEZ, Özlem KÜÇÜKGÜÇLÜ, Demet TEKİN, Senan BALCI ERGİN ve Ayşe YAMAN'ın "Examining Nursing Students' Attitudes Towards the Elderly and Factors Affecting Attitudes Towards the Elderly" çalışmasıdır. Tanımlayıcı ve kesitsel araştırma 357 hemşirelik öğrencisiyle yapılmış, öğrencilerin yaşlılara yönelik pozitif yönde bir tutum sergilediği sonucuna varılmıştır. Yaşlılara yönelik tutumu olumlu yönde geliştirmek ve bu konuda farkındalık yaratmak amacıyla hemşirelik müfredatlarının geriatri derslerini içermesi büyük önem taşımaktadır. Yaşlılara yönelik pozitif tutum sergileyen ve bu konuda kendini geliştiren öğrencilerin yaşlılara daha kaliteli bakım sunumunda görev alabilmesi mümkündür.

Bu sayımızda tek derleme makale yer almaktadır. Pınar TUNÇ TUNA ve Şerife KURŞUN'un "Kolorektal Cerrahisinde Hızlandırılmış Bakım Protokolleri ve Hemşirelik Bakımı" isimli derleme makalede, kolorektal cerrahisi için protokollerin geliştirilmesi ve hızlandırılmış bakım protokollerinde ortak maddelere ulaşmada yaşanılacak aksaklıkların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Kolorektal Cerrahisi İçin Hızlandırılmış Bakım Protokolleri'nde yer alan ve hemşirelerin görevlerini kapsayan ameliyat öncesi bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık, ameliyat öncesi hastayı en iyi duruma getirme gibi bazı protokollerde hemşirelerin görevleri ele alınmış ve tartışılmıştır.

Nisan sayımızda, araştırmalarıyla ve derleme makale ile literatüre, hemşirelik uygulamalarına ve yönetimine katkı veren tüm yazarlara, hakemlere, bölüm editörlerine ve tüm süreçlerde emek veren dergi yayın kuruluna teşekkürlerimi sunarım.

Mesleğimizin gelişimine katkı verecek değerli çalışmalarla bir sonraki sayımızda buluşmayı diliyorum.

Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER
Editör